

Uchwała nr 502/LV/2024
Rady Powiatu w Płocku
z dnia 21 lutego 2024 roku

***w sprawie przyjęcia Programu Korekcyjno – Edukacyjnego
dla Osób Stosujących Przemoc Domową na lata 2024-2030***

Na podstawie art. 4 ust. 1 pkt. 2 i 3 ustawy z dnia 5 czerwca 1998r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2024 r. poz. 107), art. 6 ust. 4 pkt. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2021 r. poz. 1249 oraz z 2023 r. poz. 289, 535) **Rada Powiatu w Płocku uchwala, co następuje:**

§ 1

Uchwala się Program Korekcyjno – Edukacyjny dla Osób Stosujących Przemoc Domową na lata 2024-2030 stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady
/-/ Lech Dąbrowski

Uzasadnienie do Uchwały nr 502/LI/2024
Rady Powiatu w Płocku
z dnia 21 lutego 2024 r.
w sprawie przyjęcia Programu
Korekcyjno – Edukacyjnego
dla Osób Stosujących Przemoc Domową
na lata 2024-2030

Art. 6 ust. 4 pkt. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2021 r. poz. 1249 oraz z 2023 r. poz. 289, 535) stanowi, że opracowanie i realizacja programów korekcyjno – edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową jest zadaniem z zakresu administracji rządowej realizowanym przez powiat.

Przewodniczący Rady
/-/ Lech Dąbrowski

Załącznik
do Uchwały nr.....*502/LV/2024*
Rady Powiatu w Płocku
z dnia*21 lutego 2024r.*

**Program korekcyjno - edukacyjny
dla osób stosujących przemoc domową
na lata 2024-2030**

Wydział Edukacji, Kultury i Spraw Społecznych
Starostwa Powiatowego w Płocku

Płock, luty 2024 r.

I. WPROWADZENIE

Doświadczenie przemocy ze strony najbliższych to problem, który może spotkać każdego, niezależnie od wieku, wykształcenia czy sytuacji materialnej. Przemoc domowa jest źródłem negatywnych emocji, rodzi wstyd, poczucie winy, bezsilność czy upokorzenie. Często będąc „tajemnicą”, wiąże się z brakiem reakcji ze strony domowników, prowadząc do niejednego, rodzinnego dramatu.

O przemocy możemy mówić wtedy, gdy zostaną spełnione 4 warunki:

- jest to intencjonalne działanie lub zaniechanie działania,
- jedna osoba ma wyraźną przewagę nad drugą,
- działanie lub zaniechanie jednej osoby narusza prawa i dobra osobiste drugiej,
- osoba wobec której stosowana jest przemoc, doznaje cierpienia oraz szkód fizycznych i psychicznych.

Zgodnie z art. 2 ust. 1 pkt 1 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej z dnia 29 lipca 2005 r. (Dz.U. z 2021 r. poz. 1249 oraz z 2023 r. poz. 289, 535) **przemoc domowa** to jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej, w szczególności: narażające tę osobę na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia, naruszające jej godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na jej zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące u tej osoby cierpienie lub krzywdę, ograniczające lub pozbawiające tę osobę dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej, istotnie naruszające prywatność tej osoby lub wzbudzające u niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej.

II. PODSTAWY PRAWNE

1. Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej z dnia 29 lipca 2005 r. (Dz.U. z 2021 r. poz. 1249 oraz z 2023 r. poz. 289, 535).
2. Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 2023 r. poz. 901 z późn. zm.).

3. Rozporządzenie Ministra Rodziny i Polityki Społecznej w sprawie programów korekcyjno – edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową z dnia 20 czerwca 2023 r. (Dz.U. z 2023 r. poz. 1163).
4. Rządowy Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030.
5. Wojewódzki Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie Województwa Mazowieckiego na lata 2021-2025.
6. Ramowy Program Oddziaływań Korekcyjno-Edukacyjnych dla Osób Stosujących Przemoc w Rodzinie na lata 2021 - 2025” opracowany przez Mazowieckie Centrum Polityki Społecznej.
7. Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2024-2030.

III. ZAŁOŻENIA PROGRAMU

Program korekcyjno – edukacyjny dla osób stosujących przemoc domową z założenia jest dopełnieniem wszelkich oddziaływań podejmowanych na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej w powiecie płońskim.

Opracowany jest zgodnie z wytycznymi zawartymi w „Ramowym programie oddziaływań korekcyjno – edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie” stanowiącym załącznik nr 2 do Wojewódzkiego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie Województwa Mazowieckiego na lata 2021-2025 i w dalszej części zwany jest Programem.

Opiera się na podejściu integracyjnym tzn. łączącym wybrane elementy tradycyjnych modeli, do których należą:

- edukacja na temat kulturowo-obyczajowych zjawisk wspierających i przeciwstawiających się przemocy oraz konfrontowanie ze stereotypami promującymi przemoc,
- promocja wartości i idei wspierających godność osoby, dobro rodziny, równość płci oraz prawa kobiet i dzieci, a także odpowiedzialność za osobiste decyzje i gotowość ochrony słabszych,
- stosowanie procedur behawioralno-poznawczych w celu korygowania postaw i zachowań związanych z przemocą,
- uczenie umiejętności konstruktywnej komunikacji interpersonalnej oraz samokontroli.

IV. DIAGNOZA

W celu dokonania diagnozy potrzeb w zakresie oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową Wydział Edukacji, Kultury i Spraw Społecznych Starostwa Powiatowego w Płocku zwrócił się z prośbą do 15. gminnych/miejsko-gminnych ośrodków pomocy społecznej o informację dotyczącą realizacji działań wobec osób stosujących przemoc domową. Jak wynika z otrzymanych danych w 2023 roku wszczęto 164 procedury „Niebieskiej Karty”, a 146 zostało zakończonych.

W 11. gminach powiatu płockiego prowadzone są działania edukacyjne zmierzające do podnoszenia świadomości i kompetencji opiekuńczych oraz wychowawczych rodziców zagrożonych przemocą domową poprzez m.in.:

- programy profilaktyczne w szkołach w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej, w ramach których prowadzone są prelekcje dla rodziców na temat odpowiedzialnej opieki i wychowywania dzieci,
- możliwość wsparcia rodziców zagrożonych przemocą domową w należyтым wypełnianiu ich obowiązków opiekuńczych i wychowawczych przez pomoc pracownika socjalnego oraz asystenta rodziny.

We wszystkich gminach powiatu płockiego funkcjonują Zespoły Interdyscyplinarne, w 12. - punkty konsultacyjne, 4 gminy zatrudniają pedagoga/terapeutę rodzinnego, 7 gmin prawnika, 12 gmin psychologa, 6 gmin terapeutę uzależnień. Osiem z nich aktywnie współpracuje w zakresie przeciwdziałania przemocy z organizacjami pozarządowymi.

W sytuacji otrzymania zgłoszenia o podejrzeniu wystąpienia przemocy domowej Zespoły Interdyscyplinarne powołują grupy diagnostyczno-pomocowe m.in. do oceny sytuacji domowej oraz realizacji działań w stosunku do osób doznających przemocy, jak i sprawców.

Głównymi działaniami realizowanymi przez grupy diagnostyczno-pomocowe w stosunku do sprawców przemocy domowej są:

- spotkania z pracownikiem socjalnym, motywowanie do zmiany zachowania bądź podjęcia terapii, w tym propozycje spotkań z terapeutą;
- izolowanie sprawcy przemocy domowej od osoby doznającej przemocy;
- wizyty funkcjonariuszy policji w miejscu zamieszkania sprawcy;
- informowanie sprawcy o konsekwencjach popełnianych czynów, w szczególności o odpowiedzialności karnej za znęcanie się fizyczne, psychiczne lub inne;

- w przypadku nadużywania alkoholu kierowanie wniosków o zobowiązanie do leczenia odwykowego do gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych oraz umawianie do terapeuty uzależnień;

- informowanie o możliwości podjęcia leczenia odwykowego i kierowanie do odpowiednich placówek;

- udzielanie informacji na temat możliwości i potrzebie korzystania z porad specjalistów typu psycholog, prawnik, pedagog, terapeuta oraz miejsc, w których można uzyskać pomoc.

Na terenie ośrodków pomocy społecznej odbywają się cykliczne spotkania Zespołów Interdyscyplinarnych oraz w miarę możliwości szkolenia dla ich członków. Zespoły w zdecydowanej większości oceniły skuteczność działań wobec osób stosujących przemoc domową jako niską z uwagi na trudności takie jak:

- niestawiennictwo sprawcy na wyznaczone wezwanie,
- zaprzeczanie stosowania przemocy,
- zbyt mała dostępność do specjalistów,
- bagatelizowanie problemu,
- uzależnienie od alkoholu,
- przerzucanie winy na ofiarę,
- brak motywacji i chęci zmiany zachowań.

Zespoły Interdyscyplinarne z terenu powiatu plockiego deklarują potrzebę oraz chęć kierowania sprawców do uczestnictwa w Programie korekcyjno-edukacyjnym dla osób stosujących przemoc domową.

V. CELE PROGRAMU

Program korekcyjno-edukacyjny dla osób stosujących przemoc domową ma na celu powstrzymanie osoby stosującej przemoc domową przed dalszym stosowaniem przemocy oraz rozwijanie umiejętności samokontroli i rozwiązywania problemów bez stosowania przemocy.

Szczegółowe cele programu:

1. zmiana przekonań odbiorców programów korekcyjno-edukacyjnych dotyczących stosowania przemocy domowej;
2. powstrzymanie osoby stosującej przemoc domową przed dalszym stosowaniem przemocy;

3. rozwijanie umiejętności samokontroli i współżycia, w tym bardziej efektywne radzenie sobie z emocjami, w tym złością lub poczuciem krzywdy w sytuacjach trudnych;
4. zmniejszenie przez uczestników programu skali zachowań opartych na sile i przemocy;
5. wzrost świadomości na temat zjawiska przemocy domowej i konsekwencji jej stosowania;
6. poszerzenie katalogu zachowań osób stosujących przemoc domową o zachowania alternatywne do krzywdzących w celu budowania relacji interpersonalnych opartych na poszanowaniu domowników i postawie partnerskiej;
7. kształtowanie umiejętności w zakresie wychowania dzieci bez użycia przemocy domowej;
8. uznanie przez osobę stosującą przemoc domową swojej odpowiedzialności za stosowanie przemocy;
9. uzyskanie informacji o możliwościach podejmowania działań terapeutycznych.

VI. DZIAŁANIA

Działania korekcyjno – edukacyjne mają na celu edukację i korektę niepożądanych zachowań. Ważne jest rozpoznanie diagnostyczne czyli uzyskanie informacji o funkcjonowaniu osób stosujących przemoc, ich sytuacji życiowej, rodzaju stosowanej przemocy oraz jak sprawca postrzega swoją sytuację. Część edukacyjna skoncentrowana jest na przekazaniu szeroko pojętej wiedzy na temat zjawiska przemocy domowej. Część korekcyjna ukierunkowana jest na zdobycie umiejętności niestosowania przemocy, trening umiejętności społecznych i asertywności oraz naukę konstruktywnego rozwiązywania sporów, naukę komunikowania się, radzenia sobie ze stresem, presją otoczenia i korzystania ze wsparcia społecznego.

VII. ADRESACI PROGRAMU

Adresatami są osoby pełnoletnie mieszkające na terenie powiatu plockiego stosujące przemoc domową w szczególności:

- 1) osoby stosujące przemoc domową kierowane przez Zespoły Interdyscyplinarne,

- 2) osoby skazane za czyny związane ze stosowaniem przemocy domowej, odbywające karę pozbawienia wolności w zakładach karnych albo wobec których sąd warunkowo zawiesił wykonanie kary, zobowiązując je do uczestnictwa w programach korekcyjno-edukacyjnych;
- 3) osoby stosujące przemoc domową, które są uzależnione od alkoholu lub innych substancji psychoaktywnych i zakończyły program psychoterapii uzależnień;
- 4) osoby, które w wyniku innych okoliczności zgłoszą się do uczestnictwa w programie korekcyjno-edukacyjnym.

VIII. ZASADY REALIZACJI PROGRAMU

1. Czas i miejsce realizacji Programu

- Program będzie realizowany w okresie wrzesień – listopad 2024 roku (I edycja);
- Przewiduje się realizację kolejnych edycji w latach 2025-2030 w zależności od pozyskanych środków finansowych;
- Program będzie realizowany w siedzibie Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Płocku ul. Bielska 57 poza godzinami pracy.

2. Przebieg Programu:

- Program będzie obejmować łącznie 60 godzin zajęć indywidualnych lub grupowych w zależności od potrzeb;
- Zajęcia grupowe będą organizowane w grupie liczącej nie więcej niż 12 osób;
- Program nie będzie prowadzony w miejscu, w którym udziela się pomocy i wsparcia osobom doświadczającym przemocy domowej;
- Program będzie prowadzony przez jedną lub dwie osoby posiadające kwalifikacje określone w Rozporządzeniu Ministra Rodziny i Polityki Społecznej w sprawie programów korekcyjno – edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową z dnia 20 czerwca 2023 r. (Dz.U. z 2023 r. poz. 1163) w zależności od środków finansowych pozyskanych na daną edycję;
- Wyniki monitoringu i ewaluacji programu będą wykorzystywane do prac nad dalszym doskonaleniem i upowszechnianiem metod oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych wobec osób stosujących przemoc domową;
- Realizator zobligowany będzie do sporządzenia sprawozdania z przebiegu Programu po jego zakończeniu na podstawie informacji uzyskanych od osoby/osób prowadzących Program.

3. Warunki uczestnictwa w Programie

1. Podpisanie kontraktu o uczestnictwie w Programie.
2. Zgoda uczestników na monitorowanie ich zachowań przez okres do 3. lat po zakończeniu Programu.
3. Systematyczny udział w zajęciach oraz podpisanie listy obecności na zajęciach.
4. Bezpieczne i zgodne z zasadami współżycia społecznego zachowania w trakcie uczestnictwa w zajęciach.

IX. FINANSOWANIE PROGRAMU

Zadaniem powiatu z zakresu administracji rządowej jest opracowanie i realizacja programu korekcyjno – edukacyjnego dla osób stosujących przemoc domową. Powiat płocki na realizację tego zadania pozyska środki w formie dotacji z budżetu Wojewody Mazowieckiego. W związku z tym realizacja Programu uzależniona jest od wysokości środków przekazanych samorządowi z budżetu państwa na ten cel.

X. PRZEWIDYWANE EFEKTY

1. Zaprzestanie lub zmniejszenie zachowań przemocowych.
2. Zwiększenie samokontroli złości u osób stosujących przemoc domową – poszerzenie ich świadomości na temat skutków własnych działań, zwiększenie u nich poziomu wiedzy na temat przemocy.
3. Poprawa sposobu funkcjonowania rodziny (relacji małżeńskich, prawidłowych metod wychowawczych wobec dzieci).
4. Nabycie umiejętności konstruktywnego wyrażania uczuć.
5. Nabycie umiejętności partnerskiego współdziałania oraz korzystania z pomocy innych.

XI. MONITORING I EWALUACJA

Monitoring mający na celu zbadanie zasadności i efektywności Programu wobec osób stosujących przemoc domową prowadzony będzie w sposób ciągły w trakcie realizacji Programu oraz w ciągu 3. lat po jego zakończeniu. Monitorowanie efektywności poszczególnych etapów Programu odbywać się będzie poprzez anonimowe ankiety, które zostaną przeprowadzone przez osoby prowadzące Program. Zbadanie efektywności całości Programu nastąpi poprzez wywiad w środowisku domowym i lokalnym przeprowadzony przez wyznaczone grupy diagnostyczno-pomocowe w miejscu zamieszkania sprawcy.

Za prowadzenie monitoringu zachowań sprawców przemocy domowej w ciągu 3 lat po zakończeniu Programu odpowiedzialny będzie Wydział Edukacji, Kultury i Spraw Społecznych Starostwa Powiatowego w Płocku. Realizacja monitoringu będzie możliwa po uzyskaniu informacji od Partnerów Programu.

Niezbędne jest także dokonanie ewaluacji Programu mającej na celu m.in. uzyskanie poniższych danych:

- ilości osób rozpoczynających i kończących Program;
- czy nastąpiła zmiana zachowań sprawcy przemocy, czy sprawca korzysta z proponowanych rozwiązań, czy nastąpiło zatrzymanie stosowania przemocy (informacja od Zespołów Interdyscyplinarnych).

XII. PODMIOTY REALIZUJĄCE PROGRAM

Realizatorem Programu jest Wydział Edukacji, Kultury i Spraw Społecznych Starostwa Powiatowego w Płocku.

Partnerzy to:

- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Płocku,
- Zespoły Interdyscyplinarne,
- grupy diagnostyczno-pomocowe,
- policja,
- sąd.

Przewodniczący Rady
/-/ Lech Dąbrowski